

60 LET KATEDRY TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU PEDAGOGICKÉ FAKULTY JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

60 YEARS OF DEPARTMENT OF SPORT AND PHYSICAL EDUCATION FACULTY OF EDUCATION UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA

J. Štumbauer

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy a sportu

ABSTRACT

The presented article is focused on the recapitulation of establishment and development of the Department of Physical Education and Sport, Faculty of Education in Ceske Budejovice, which reached the 60th anniversary of its establishment in 2012. From this perspective, it is one of the oldest educational institutions of sporting education with continuous content of its activities in the country. In this brief recapitulation of its development, there is an evident progressive development of modestly material and personnel equipped department, which it has been at its beginning to the present situation, where it represents at level of the Czech Republic an important and generally respected part of education of physical education specialists with a long tradition of continuous activity, with wide range of accreditation, with high performance in the optional physical education and in our country with a good material equipment.

Keywords: faculty; department; teachers; activity; accreditation

SOUHRN

Předkládaná stat' je zaměřena na rekapitulaci vzniku a vývoje Katedry tělesné výchovy a sportu Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích, která dosáhla v roce 2012 60. jubilea svého vzniku. Z tohoto hlediska se řadí k nejstarším tělovýchovným vzdělávacím institucím s kontinuální náplní své činnosti u nás. V této krátké rekapitulaci jejího vývoje je patrný postupný vývoj od skromně materiálně i personálně vybaveného pracoviště, jímž byla na svém počátku až po současný stav, kdy představuje na úrovni České republiky významný a všeobecně uznávaný článek vzdělávání tělovýchovných odborníků s dlouhou tradicí nepřetržité činnosti, s širokou škálou akreditací, s vysokými výkony v oblasti výběrové tělesné výchovy a v našich podmínkách i s dobrým materiálním zabezpečením.

Klíčová slova: fakulta; katedra; učitelé, činnost; akreditace

Úvod

Vlastnímu založení katedry tělesné výchovy Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích v říjnu 1952 předcházelo ustanovení a postupný vývoj první vysoké školy na jihu Čech. K založení jejího předobrazu došlo 20. 10. 1945, kdy byla v Českých Budějovicích zřízena pobočka tehdy také nově otevřené Vysoké školy pedagogické v Praze (VŠP). Tehdejší etablování nových vysokých pedagogických škol bylo součástí zcela nově pojatého (i když z dnešního pohledu poněkud chaotického a často měněného) vzdělávání učitelů základních škol, ke kterému se v Československu přistoupilo po 2. světové válce. Československá pobočka VŠP dostala do vínku právo vzdělávat

učitele pro školy II. stupně s osvědčením učitelské způsobilosti se stejnou platností jako mělo osvědčení získané na kmenové škole. Tato pobočka VŠP se stala základnou pozdější československé pobočky Pedagogické fakulty UK v Praze. V roce 1946 byl totiž vydán Zákon o pedagogických fakultách, podle kterého byly na všech tehdejších univerzitách v Československu zřízeny pedagogické fakulty s právem vzdělávat kandidáty učitelství všech stupňů škol. Pedagogické fakulty (PF) byly v roce 1946 založeny při univerzitách v Praze, Brně, Olomouci a Bratislavě s pobočkami v Plzni, Českých Budějovicích, Banské Bystrici a Košicích.

Mezi prvními zařazenými předměty českobudějovické pobočky byla i přednáška z tělesné výchovy v zimním semestru a tělovýchovný seminář v letním semestru. To bylo součástí tehdejších změn v pojetí školy a výchovy. Pro tělesnou výchovu přinesly upevnění jejího postavení jako povinného předmětu v učebních plánech a přinesly její zavedení i ve zbytku škol, kde dosud nebyla. V lednu 1947 byl pedagogickou radou nové školy schválen návrh na zřízení kurzů tělovýchovy pro 20 posluchačů. Veškerou výuku tělesné výchovy však zajišťovali pouze externí učitelé.

K slavnostnímu otevření českobudějovické pobočky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy došlo až 10. prosince 1948. Tedy až podzim 1948, kdy byl vydán příslušný schvalovací výnos Ministerstva školství (tehdy MŠVU), je považován za oficiální vznik první vysoké školy v jižních Čechách a zároveň nejstarší fakulty nynější Jihočeské univerzity. V roce 1948 bylo také rozhodnuto o otevření oborového studia tělesné výchovy. Pro jeho zajištění byl zřízen kabinet tělesné výchovy. Teprve v květnu následujícího roku na něj byl přijat Oldřich Strejček, který se tak stal vůbec prvním interním učitelem pro vysokoškolskou výuku tělesné výchovy v Č. Budějovicích. Ten také sám vyučoval téměř všechny praktické i teoretické předměty oborového studia TV. Výjimkou byla anatomie, kterou přednášel lékař a také celou kurzovní výuku vedli lektori z Prahy. Z pražské mateřské fakulty bylo tehdejšímu kabinetu TV působícímu na českobudějovické pobočce také delimitováno potřebné tělocvičné nářadí a náčiní. V roce 1951 došlo k reorganizaci pobočky, při které bylo ustanoveno celkem pět kateder. Tělesná výchova tehdy tvořila společnou katedru výchov a přírodních věd. V tomtéž roce také v Č. Budějovicích promovali první absolventi oborového studia tělesné výchovy.

Vznik a postupný vývoj Katedry tělesné výchovy na Pedagogické fakultě

k zásadnímu zlomu v postavení tělesné výchovy na nové škole došlo v roce 1952, kdy byla na základě aplikace zákona o vysokých školách a zákona o organizaci tělesné výchovy a sportu ministerským výnosem založena katedra tělesné výchovy (KTV). K jejímu oficiálnímu ustanovení došlo k 1. říjnu a jejím prvním vedoucím byl jmenován Oldřich Strejček. Stala se jednou ze sedmi kateder působících tehdy na pobočce. Založení KTV bylo vyjádřením značné pozornosti, která byla v té době věnována tělesné výchově na vysokých školách a nepřímo i účinkem Zákona č. 71/1952 Sb. O organizaci tělesné výchovy a sportu.

Oborové studium tělesné výchovy bylo tehdy tříleté, stejně jako studium ostatních aprobačních předmětů. V prvním roce se studoval společný základ a na to navazovaly dva roky studia oboru.

V počátcích měla katedra tělesné výchovy (KTV) pouze dva interní učitele, Oldřicha Strejčka a Miladu Derešovou a 4 učitele externí. Sídliila v hlavní budově v Jeronýmově ulici. Na základě aplikace zákona č. 71/1952 Sb., byla v únoru roku 1953 založena v Českých Budějovicích DSO Slavie. Záhy začaly vyvíjet činnost její oddíly košíkové, kopané, ledního hokeje, gymnastiky a později přibyl její dlouhodobě historicky nejúspěšnější oddíl – odbíjené. Hlavní těžiště práce nové DSO však mělo být v oblasti všeobecné tělesné přípravy. DSO Slávia byla přidělena částka financí, za kterou byla nakoupena základní výstroj a vybavení, jež díky úzkému propojení mezi KTV a Slávií pomohlo zlepšit materiální podmínky tělesné výchovy na škole.

Hned v následujícím školním roce, tedy 1953/1954, došlo k velkému regresu ve vzdělávání budoucích učitelů základních škol, když místo poboček univerzitních fakult, byly zřízeny tzv. vyšší pedagogické školy. Jejich počet v Československu byl oproti počtu původních pedagogických fakult a jejich poboček značně zvýšen. Tyto nově zřízené vyšší školy se svým charakterem ale blížily spíše školám středním. V Českých Budějovicích tak od školního roku 1953/54 pobočku Pedagogické fakulty UK nahradila Vyšší pedagogická škola. Zároveň zde bylo v roce 1952 zrušeno interní oborové studium tělesné výchovy. To však muselo doběhnout, což trvalo do roku 1955. Tato změna se projevila na postavení tělesné výchovy na škole. Její vedení na podzim roku 1955 začlenilo katedru tělesné výchovy, na které stále působili pouze dva interní učitelé, do nově utvořené katedry pedagogiky a výchov. Vedoucím nového útvaru byl jmenován Dr. Leopold Havel. Tato organizační změna však našťěstí neměla dlouhého trvání a od školního roku 1956/57 byla KTV opět samostatná. v tomto školním roce na ní nastoupil jako asistent Jan Hondlík, pozdější vedoucí katedry a dlouholetý učitel, který zde interně působil až do roku 1994. Ve svých počátcích se katedra potýkala se značnými materiálními problémy, z nichž nejzávažnějším byla absence vlastních hřišť a tělocvičen. Pronajímána byla především tělocvična Dynamo ČB, tělocvičny škol v České a Jírovcově ulici a některé další objekty. V roce 1956 bylo rozhodnuto o výstavbě skromných hřišť na dvoře budov školy v Dukelské ulici. I počátky odborné činnosti katedry byly velmi skromné. Ta sestávala ze zjišťování úrovně pohybových schopností nastupujících posluchačů, analýzy učiva a z podílu na tvorbě osnov povinné tělesné výchovy posluchačů vyšších pedagogických škol.

K významné organizační změně vzdělávání učitelů základních škol došlo k 1. září 1959. V Českých Budějovicích byla k tomuto datu, stejně jako v dalších dotčených městech v ČSR, Vyšší pedagogická škola změněna na Pedagogický institut (PI). Délka studia se na něm prodloužila na 4 roky.

Organizováno bylo tak, že na dvouletý společný základ navazovaly dva roky studia oboru. Ani Pedagogický institut však není možno pokládat za plnohodnotnou vysokou školu. Nebyla na něm například ustanovena vědecká rada, nejasnosti byly v učebních plánech, velmi časté byly jejich změny. Z hlediska postavení tělesné výchovy na Pedagogickém institutu v Č. Budějovicích bylo významné, že zde opět došlo k zavedení jejího oborového studia pro učitele 2. stupně základních škol. Od školního roku 1959/60 se KTV přestěhovala do budovy v Dukelské ulici. V letech 1960 - 1963 došlo k výraznému rozšíření velikosti katedry, když na ni bylo postupně přijato 6 nových učitelů. V roce 1960 nastoupili Běla Petříková a Miroslav Melka, v roce 1961 Karel Krejča a Václav Mašek, v roce 1962 František Hruška a v roce 1963 Jiřina Kalová.

K další pozitivní změně došlo k 1. 9. 1964, kdy byl Pedagogický institut transformován na nově ustanovenou samostatnou Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích. Kromě řady jiných změn, zejména posílení vysokoškolské formy, došlo ke změně systému studia. Studium oboru učitelství pro 2. stupeň základních škol bylo od této doby rozloženo do všech 8 semestrů studia. Z celostátního hlediska se změny projeví výrazným snížením počtu nových fakult v porovnání s bývalými instituty. Ze zrušeného Pedagogického institutu v Jihlavě přešel do Č. Budějovic doc. Dr. Bořivoj Petrák a z taktéž zrušeného PI v Karlových Varech pak Josef Měchura.

Stále pokračovala poměrně neutěšená situace v materiálně technickém zajištění výuky a provozu katedry. K dispozici byla pouze jedna vlastní tělocvična v budově PF v Dukelské ulici s hrací plochou 18 x 10 m a hřiště na volejbal, basketbal a házenou na dvoře bývalého církevního objektu v Kněžské ulici. Tento objekt využívala Pedagogická fakulta převážně jako studentskou kolej, byla zde i menza a knihovna. KTV v něm měla k dispozici tři místnosti. V jedné sídlil vedoucí katedry a ve zbývajících dvou ostatní členové katedry. K dispozici zde byl i sklad. V roce 1971 se katedra přestěhovala do objektu nově dostavěných kolejí ve Čtyřech Dvorech. Sklad zůstal v Kněžské ulici do roku 1977, kdy byla v tomto prostoru zahájena výstavba Krajské politické školy. Na místo hřišť v Kněžské ulici, které čekal zábor v souvislosti s již zmíněnou výstavbou politické školy, byla v roce 1973 zahájena výstavba antukových hřišť na louce u kolejí. Tato hřiště však neměla přímé zázemí, a tak jejich využívání bylo problematické.

KTV si tak vzhledem ke svému neutěšenému zázemí byla nucena dlouhodobě pronajímat prostory v Sokolovně a přilehlý atletický stadion, které tehdy měla v užívání TJ Škoda, dále stadion VŠZ, tělocvičny některých základních škol a fotbalové hřiště Sokola Čtyři Dvory. Velkým

problémem byla až do konce roku 1971, kdy byla v Č. Budějovicích konečně otevřena krytá plovárna, výuka plavání. Většinou se řešila kurzy, nebo soustředění v letních měsících.

V prosinci 1976 byla zahájena v prostoru části bývalé klášterní zahrady u Slepého ramene Malše výstavba kanoistické loděnice. Tento prostor, jež katedra prozatímne využívala k uskladnění lodí, leží v památkové zóně a tak objekt musel být přízemní, prakticky zcela skrytý za původní zdí. I tak, tato polohou jedinečná loděnice, dodnes skýtá katedře zázemí pro skladování i opravy kanoistického a windsurfigového materiálu, umístění vleků a zázemí pro výuku kanoistiky.

Velice výrazně se na katedře projevilo normalizační období. Hned na jeho začátku musel odejít doc. Dr. Bořivoj Petrák a v polovině 70. let ještě František Hruška a Josef Měchura. Na katedru naopak přišla řada jiných učitelů. V roce 1973 odešel do důchodu dlouholetý vedoucí KTV Oldřich Strejček. Na katedru naopak přišli v roce 1972 Zdeněk Šebrle a Ivana Lohonková. V letech 1973 – 1974 na katedře krátce působila jako odborná asistentka i pozdější docentka, děkanka Zdravotně sociální fakulty JU, prorektorka JU a předsedkyně akreditační komise MŠMT pro pedagogické fakulty Jana Šemberová.

V té době se však začala výrazněji projevovat dlouholetá nízká pozornost věnovaná zvyšování kvalifikace a vědecké erudice učitelů katedry. V letech 1973 – 74 byl dokonce kvůli jejímu neutěšenému personálnímu stavu pověřen jejím souběžným řízením vedoucí katedry pedagogiky a psychologie a proděkan fakulty doc. PhDr. Miloslav Kodým, CSc, pozdější univerzitní profesor a ředitel Psychologického ústavu ČSAV. Toto řešení se ale příliš neosvědčilo a tak k 1. 9. 1974 byl jejím vedením pověřen PhDr. Jan Hondlík. Zároveň byla katedra posílena Milanem Červeným, který přišel z KTV VŠE Praha a Karlem Voráčkem. V roce 1976 přišli Václav Kouba a Emil Řepka. Vedení školy sice v té době vyvinulo enormní tlak na kvalifikační růst učitelů katedry, ale předchozí dlouhodobé zanedbávání této oblasti se projevilo odejmutím práva organizovat oborové studium tělesné výchovy. Poslední posluchači k němu byli přijati v roce 1976 a dobíhalo až do roku 1980. Novým vysokoškolským zákonem z roku 1980 bylo zavedeno jednotné studium učitelství pro základní a střední školy o celkové délce trvání 5 let, jako tomu bylo dříve pouze u studia učitelství pro školy tzv. II. cyklu – tedy pro střední školy. Snahy o získání oprávnění v Č. Budějovicích opět organizovat oborové studium tělesné výchovy byly o to těžší. Otevřít jej se zde podařilo až ve školním roce 1984/85 a to ještě ne v příliš šťastné kombinaci s občanskou výchovou. K naplnění několikaletých snah vedení školy o otevření oborového studia tělesné výchovy přispělo i otevření nového moderního tělo-

výchovného pavilonu ve Čtyřech Dvorech v roce 1981, které znamenalo skutečně výrazné zlepšení materiálních podmínek pro vysokoškolskou výuku tělesné výchovy v Českých Budějovicích. Bohužel správou nového společně užívaného pavilonu byla pověřena KTV tehdejší Provozně ekonomické fakulty Vysoké školy zemědělské, která využívala pavilon zhruba z jedné třetiny, měla méně studentů, ale hlavně na rozdíl od KTV PF, jež zajišťovala výuku oborové TV, tato katedra organizovala pouze povinnou a zájmovou tělesnou výchovu. Toto nešťastné uspořádání gesce nad areálem pak přetrvalo až do roku 2008.

V letech 1984 – 87 byla katedra v souvislosti s náběhem oborové tělesné výchovy částečně obměněna, ale hlavně výrazně rozšířena, když na katedru postupně přišlo 9 nových pracovníků (viz příloha). V roce 1986 byl jmenován docentem vedoucí katedry PhDr. Jan Hondlík, CSc. Pozitivní účinky měla změna jediné tehdy otvírané kombinace oborového studia TV z občanské výchovy na biologii. V roce 1989 byl jmenován docentem PaedDr. Zdeněk Šebrle, CSc, který na katedře působí jako interní učitel na plný úvazek od roku 1972 dodnes a délkou svého působení již překonal i téměř čtyřicetiletý zdejší interní pracovní poměr doc. PhDr. Jana Hondlíka, CSc. V prosinci 1989 byl zvolen novým vedoucím katedry PaedDr. Milan Vacík, který tuto funkci vykonával do srpna 1991. Došlo ke změně názvu na Katedru tělesné výchovy a sportu. S účinností od 28. 9. 1991 se Pedagogická fakulta stala součástí nově založené Jihočeské univerzity. Vedoucím katedry byl k 1. září 1991 jmenován Mgr. František Hruška, jež se na ni v rámci rehabilitací vrátil po dlouhé nucené odluce a který ji pak vedl až do srpna 1998. Od září 1998 do srpna 2009 vedl katedru PaedDr. Emil Řepka, CSc. a na základě výsledku konkurzního řízení ji od září 2009 vede doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

V 90. letech došlo k výraznému rozšíření pedagogické činnosti katedry, když ve školním roce 1992/93 bylo otevřeno tříleté jednooborové neučitelské bakalářské studium tělesné výchovy a sportu, které bylo prvním studiem tělesné výchovy a sportu tohoto typu otevřeným v České republice a prvním neučitelským studiem na PF JU a když se zároveň značně rozšířil počet možných oborových kombinací studia s tělesnou výchovou. K tomu přispělo i opětovné rozdělení studia učitelství zvlášť pro střední a zvlášť pro základní školy od školního roku 1993/94, přičemž KTVS získala a pak opakovaně obhájila akreditaci pro oba studijní programy. Celkový počet posluchačů zapisovaných do 1. ročníku na oborové a bakalářské studium začal v některých letech přesahovat stovku. Přitom kromě pětiletého oborového studia učitelství pro střední a pro základní školy a tříletého jednooborového neučitelského bakalářského studia, katedra ještě zajišťovala tělovýchovnou část studia

posluchačů učitelství pro 1. stupeň základní školy a do školního roku 2001/2002 povinnou a nepovinnou tělesnou výchovu a od školního roku 2002/2003 výběrovou tělesnou výchovu posluchačů ostatních oborů studia a to jak v semestrální, tak v kurzovní formě.

V letech 1992 – 1998 vydala katedra 4 ročníky Sborníku tělesné výchovy a sportu - vždy s vlastním ISBN a od roku 2000 začala pravidelně vydávat vědecký časopis pro kinantropologii nazvaný Studia Kinanthropologica s přiděleným ISSN.

Přes značnou obměnu pracovníků katedry, která dosáhla v 90. letech skutečně velkých rozměrů (viz příloha), když k ní přispěly jednak odchody do důchodu, dále odchody do jiných zaměstnání, ale bohužel i úmrtí pracovníků v produktivním věku a také příchody rehabilitovaných, si katedra ještě dokázala výrazně zvýšit kvalifikační úroveň. Na FTVS UK se v roce 1995 habilitoval PaedDr. Jan Štumbauer, CSc., v roce 2000 na stejném pracovišti PaedDr. Milada Krejčí, CSc., katedru posílil na částečný úvazek významný odborník prof. PhDr. František Man, CSc. a většina dalších nových pracovníků katedry vstoupila do doktorského studia. Katedra také značně rozšířila svoji činnost v oblasti školení a udělování tělovýchovných a sportovních kvalifikací. Tato činnost také přináší nemalý finanční efekt a úzké spojení se školní i mimoškolní praxí. Od akademického roku 2006/2007 byl zřízen na Pedagogické fakultě JU samostatný kabinet výchovy ke zdraví, na který z KTVS odešla doc. PaedDr. Milada Krejčí, CSc., spolu s dalšími dvěma odbornými asistenty studujícími v doktorském studiu. V roce 2007 se na FTVS UK habilitoval PaedDr. Emil Řepka, CSc.

V současné době má KTVS akreditováno oborové studium učitelství tělesné výchovy pro střední školy (strukturované magisterské), oborové studium učitelství tělesné výchovy pro základní školy (strukturované magisterské), jednooborové neučitelské bakalářské studium tělesné výchovy a sportu, dále KTVS zajišťuje tělovýchovnou část studia učitelství pro 1. stupeň ZŠ a jeho rozšiřující certifikátový program TV. Zároveň jsou v současnosti katedrou zpracovávány podklady pro podání žádosti o akreditaci navazujícího magisterského jednooborového neučitelského studia tělesné výchovy a bakalářského studia sportovního managementu, jež by bylo organizováno v úzké spolupráci s Ekonomickou fakultou JU.

Od školního roku 2008/2009 byla KTVS rozhodnutím rektora JU pověřena zajištěním výběrové tělesné výchovy na celé Jihočeské univerzitě. Činnost v této oblasti se naplno rozběhla od školního roku 2009/2010 a od této doby každoročně významně roste. V letním semestru, školního roku 2011/2012 již KTVS nabízela více jak 4 286 míst pro výběrovou tělesnou výchovu pro posluchače všech fakult JU a dalších 574 míst na

výběrových letních výcvikových kurzech. Do tohoto počtu nejsou zahrnuty výběrové předměty a kurzy určené pouze pro posluchače oborové a jednooborové TV a posluchače učitelství na 1. stupni ZŠ a samozřejmě všechny povinné a povinně volitelné předměty těchto studijních programů a oborů. Velmi široké spektrum celkové nabídky výběrových sportovních a pohybových aktivit a kurzů nabízených katedrou dosahuje počtu čtyřiceti.

Katedra také vyvíjí významnou školicí činnost prostřednictvím tzv. akreditovaných zařízení otevřených při KTVS PF JU a školicí činnost v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tato zařízení KTVS PF JU mají na základě aplikace příslušných paragrafů zákona č. 455/1991 Sb., nebo rozhodnutím MŠMT na základě Zákona č. 563/2004 Sb., právo organizovat vzdělávací programy a udělovat odborné pedagogické, tělovýchovné a sportovní kvalifikace studentům JU, pedagogickým pracovníkům škol a dalším zájemcům z řad veřejnosti. Jejich prostřednictvím mohou zájemci získat kvalifikace pro odborné působení v tělovýchovném, sportovním a pohybově rekreačním procesu.

Od školního roku 2008/2009 převzala KTVS správu tělovýchovného pavilonu a stadionu JU. Ihned se pustila do přebudování některých nevyužívaných, či méně využívaných částí tělovýchovného pavilonu na další prostory pro výuku TVS. Jednalo se o vybudování umělé lezecké stěny, sálu na spinning, specializované tělocvičny na úpolové sporty, jógu a zdravotní tělesnou výchovu a o vybudování herny stolního tenisu na nevyužívaném ochozu hlediště velké herní haly. Technických zlepšení se dočkaly i stávající haly 1 a 2. Zároveň byly vybudovány i dvě nové šatny. Tyto investice byly hrazeny z grantových prostředků MŠMT a vnitřních zdrojů PF. Ze stejných zdrojů bylo nakoupeno množství pomůcek a náčiní pro zabezpečení daleko většího rozsahu výběrové tělesné výchovy.

V zimním semestru školního roku 2011/2012 konečně proběhla několik let plánovaná a odsouvaná generální rekonstrukce tělovýchovného pavilonu v celkovém finančním objemu přibližujícím 20 mil. Kč. V první a druhé etapě ze čtyř plánovaných došlo k rekonstrukci a zateplení střešního pláště, k výměně všech oken a venkovních dveří, k zateplení celého vnějšího obvodového pláště, k rekonstrukci celé vzduchotechniky a dalším úpravám. V rámci investiční akce JU – ECP byla v pavilonu provedena regulace vytápění a výměna většiny svítidel.

Z dnešních 14 interních pedagogických pracovníků KTVS jsou 3 docenti, 5 odborných asistentů má vědeckou hodnost Ph.D., s jednou výjimkou vždy v kinantropologických oborech, 4 odborní asistenti jsou v doktorském studiu v kinantropologických oborech na FTVS UK Praha. Na výuce katedry a jejich akreditacích se aktuálně

dále podílí 13 vesměs vysoce kvalifikovaných učitelů z ostatních kateder s hlavním zaměstnaneckým poměrem na PF JU a jedna interní učitelka Ekonomické fakulty JU. Kromě toho se na zabezpečení výběrové tělesné výchovy a výjimečně i praktické výuky oborového studia TVS podílí 28 externích učitelů a lektorů.

Studia Kinanthropologica, vědecký časopis pro kinantropologii vydávaný katedrou prostřednictvím Jihočeské univerzity, byl po 10 vydaných ročnících v roce 2010 zařazen na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice. Časopis je indexován v databázi Medvik – BMC. V letech 2004, 2006 a 2008 pořádala KTVS 3 ročníky mezinárodní vědecké konference Disportare. V nedávné minulosti pracovníci katedry přímo získali a úspěšně obhájili více jak deset významnějších grantů a spolupodíleli se na řadě dalších. V současnosti získal jeden pracovník katedry grant z programu FRVŠ a KTVS se podílí na dvou významnějších grantech z programu OPVK s FSS MU Brno a spolupracuje na jednom grantu s FTK UP Olomouc.

Závěr

Katedra tělesné výchovy a sportu Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích dnes představuje na úrovni České republiky významný a všeobecně uznávaný článek vzdělávání tělovýchovných odborníků s dnes šedesátiletou kontinuální činností, s širokou škálou akreditací, s vysokými výkony v oblasti výběrové tělesné výchovy a v našich podmínkách i s dobrým materiálním zabezpečením. V jejích řadách postupně působilo 55 vysokoškolských pedagogů (viz příloha) a externě s ní spolupracovalo mnoho desítek dalších. Toto krátké ohlédnutí je nejenom rekapitulací historie katedry k jejímu kulatému jubileu, ale je i poděkováním všem pedagogům a pracovníkům, kteří na ni působili.

Referenční seznam pramenů a literatury

Archivní fondy

Státní oblastní archiv Třeboň. Sdružený inventář do roku 1968.

Státní oblastní archiv Třeboň. Nezpracované materiály. Jihočeská univerzita, PF ČB kar. I/49 (436), 13/97 1–12, 39/88 1–16, 4/84 1–13, 8/87 1,2.

Archiv studijního oddělení PF. Záznamy studijního oddělení.

Kroniky

Kronika katedry tělesné výchovy na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích.

Tištěné prameny

25 let Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích. (1973). České Budějovice: Růže. Pedagogická

fakulta v Českých Budějovicích, 25 jubilejní studijní rok 1973/1974.

Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice 2010.

Sborník k 25. výročí založení Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích.

Sborník k 30. výročí založení Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích.

Sborník k 40. výročí založení Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích.

Studijní katalog/Akademický rok Pedagogické fakulty 1976/77 – 2011/2012.

Tělesná výchova jako volitelný předmět na fakultách Jihočeské univerzity – přípis prorektora JU pro studium ze dne 10. 2. 2010.

Věstník MŠVU ze dne 30. 10. 1948.

Zákon č. 58/1952 Sb. O vysokých školách.

Zákon č. 71/1952 Sb. O organizaci tělesné výchovy a sportu.

Zákona č. 60/1956 Sb. O organizaci tělesné výchovy.

Zákon České národní rady č. 314/1991 Sb.

Zákon č. 455/1991 Sb. O živnostenském podnikání.

Zákon č. 309/2000 Sb. Novela zákona O živnostenském podnikání.

Zákon č. 563/2004 Sb.

Zápis z jednání kolegia rektora JU č. 23 ze dne 22. 4. 2008.

Zápis z jednání kolegia rektora JU č. 25 ze dne 21. 10. 2008.

Literatura

Dvořák, L. (1973). *Historie rozvoje dobrovolné tělesné výchovy na nynější Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. Diplomová práce.* České Budějovice: Pedagogická fakulta.

Kopáček, J., & Thoma J. (1998). *Encyklopedie Českých Budějovic.* České Budějovice: Nebe.

Kössel, J., Krátký, F., & Marek, J. (1986). *Dějiny tělesné výchovy II.* Praha: Olympia.

Kössel, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2004). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury.* Praha: Karolinum.

Lidinský, J. (1986). *Historie TJ Slávie PF. Diplomová práce.* České Budějovice: Pedagogická fakulta.

Musilová, V. (2004). *Historie Katedry tělesné výchovy a sportu Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. Diplomová práce.* České Budějovice: Jihočeská univerzita Pedagogická fakulta.

Pokorná, L. (1993). *Studie k problematice přípravy učitelů tělesné výchovy na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. Diplomová práce.* České Budějovice: Jihočeská univerzita Pedagogická fakulta.

Reitmayer, L. (1972). *Dějiny školní tělesné výchovy v Českých zemích.* Praha: SPN.

Štumbauer, J. (1990). *Přehled československých dějin tělesné výchovy a sportu.* České Budějovice: Pedagogická fakulta.

Internet

<http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/tv/>

<http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/tv/studiaka.html>

Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

KTVS PF JU, Na Sádkách 2/1

37 005 České Budějovice, CZ

stumba@pf.jcu.cz

Příloha 1. Seznam interních učitelů, kteří působili na KTVS PF JU od jejího založení do současnosti
Enclosure 1. The internal list of teachers who worked at The University of South Bohemia, Faculty of Education - Department of Physical Education and Sport since its founding until now

Jméno a příjmení, dosažené tituly a vědecké hodnosti	Rok nástupu - rok odchodu	Garantované předměty
Oldřich Strejček	1948 - 1973	dějiny TVS, organizace TV, technologie TV, volejbal
Dr. Milada Derešová	1953 - 1972	didaktika TV, pedagogická praxe
doc. PhDr. Jan Hondlík, CSc.	1955 - 1994	teorie TV, sportovní hry, lyžování, zdravotní TV
Věra Zemková - Belšanová	1957 - 1959	sportovní gymnastika, moderní gymnastika, lyžování
Miloslav Melka	1960 - 1978	didaktika TV 1. st. ZŠ, plavání
Běla Petříková	1960 - 1986	sportovní a moderní gymnastika, lyžování, dějiny TVS, ZTV
Mgr. Václav Mašek	1961 - 1990	sportovní gymnastika, turistika, atletika
PhDr. Karel Krejča	1961 - 1993	atletika, turistika, lyžování
Mgr. František Hruška	1962 - 1976; 1990 - 1998	atletika, plavání, volejbal, vodní turistika
Mgr. Jiřina Kalová	1963 - 1996	sportovní gymnastika, bruslení, lyžování, zvláštní TV
doc. Dr. Bořivoj Petrák	1965 - 1969	teorie TV, biomechanika
Mgr. Josef Měchura	1965 - 1976; 1990 - 1997	sportovní hry, atletika
Mgr. Ivana Lohonková	1972 - 2004	plavání, moderní gymnastika
doc. PaedDr. Zdeněk Šebrle, CSc.	1972	didaktika TV, lyžování, házená, tenis, squash
prof. PhDr. Miloslav Kodým, CSc.	1973 - 1974	psychologie TV
doc. PhDr. Jana Šemberová, CSc.	1973 - 1974	povinná TV
PaedDr. Karel Voráček, CSc.	1974 - 1986	ZTV, biomechanika, organizace TV, hry
Mgr. Jaroslava Vildtová - Nejedlá	1975 - 1977	sportovní gymnastika, plavání, zdravotní TV
PaedDr. Milan Červený	1975 - 1985	lyžování, sportovní hry, plavání, povinná TV
Mgr. Irena Mašková	1976 - 1977	povinná TV
Mgr. Václav Kouba, CSc.	1976 - 1999	sportovní hry, povinná TV
doc. PaedDr. Emil Řepka, CSc.	1976	didaktika TV, basketbal, plavání, lyžování
PaedDr. Ludvík Michalov, Ph.D.	1984	úpoly, bruslení a lední hokej, cykloturistika, lyžování, didaktika TV 1. st. ZŠ
PaedDr. Jaroslava Tenglová	1984	sportovní gymnastika, stolní tenis, aerobic, jóga
PaedDr. Milan Vacík	1985 - 1997	atletika, teorie sportovního tréninku, lyžování
doc. PaedDr. Milada Krejčí, CSc.	1985 - 2006	jóga, psychologie sportu, aplikovaná TV, didaktika TV
PaedDr. Kamila Hansová	1986 - 1993	bruslení, aerobic, rytmická gymnastika
PaedDr. František Skřičil	1986 - 1994	gymnastika, plavání
PaedDr. Alena Broumová - Linhartová	1986 - 2004	zdravotní TV, lyžování, windsurfing, bruslení
doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.	1986	dějiny TVS, plavání, lyžování, windsurfing, vodní turistika
Mgr. Zdeněk Tomšíček	1987	volejbal
Mgr. Petr Kollar	1991 - 1997	gymnastika
Mgr. Zdeňka Pavlová	1991 - 2000	regenerace a masáže, lyžování
Mgr. Pavlína Daňhová	1993 - 1995	plavání, aerobic, povinná TV

PaedDr. Gustav Bago, Ph.D.	1993	názvosloví, sportovní gymnastika, didaktika TV, cykloturistika
Mgr. Vlasta Kurzová, Ph.D.	1994 - 2006	atletika, regenerace a masáže
Mgr. Monika Ranglová - Hasalová	1995 - 2005	aerobic, plavání, cykloturistika
PhDr. Radek Vobr, Ph.D.	1996	antropomotorika, bruslení a lední hokej, vodní turistika, windsurfing, snowboarding a lyžování
Mgr. Milan Janda	1997 - 2002	házená, basketbal
Mgr. Petr Vaňek	1997 - 2006	sportovní gymnastika, kondiční kulturistika
Mgr. Jan Steinbauer	1998 - 2001	atletika
Mgr. Ilona Melounová	1998 - 2002	atletika, aplikovaná TV
Mgr. Jan Schuster, Ph.D.	1999 - 2006	fotbal, úpoly, snowboarding, vodní sporty
PhDr. Renata Malátová, Ph.D.	2001	regenerace ve sportu, masáže, fyziologie tělesných cvičení, wellnes
Mgr. Johana Janoušková - Irová	2004 - 2010	aerobic, výběrová TV
Mgr. Pavla Dřevíková	2005 - 2010	aerobic, atletika, pilates
Mgr. Petra Zieglerová	2006 - 2010	aerobic, sportovní hry, výběrová TV
PhDr. Petra Krásová, Ph.D.	2006 - 2011	plavání, potápění, lezení, lyžování
Mgr. Andrea Syrovátková	2007 - 2009	zdravotní TV, výběrová TV
Mgr. Lukáš Nový	2007 - 2011	atletika, cykloturistika, běh na lyžích
Mgr. Vendula Baboučková - Kopřivová	2008	zdravotní TV, aerobik, bosu
Mgr. Dominika Faktorová - Hýsková	2010	karate, sebeobrana, úpoly, pilates, aplikované plavání
Mgr. Kristýna Gregrová	2011	aplikovaná TV, zdravotní TV, výběrová TV
Mgr. Petr Požárek	2011	fotbal, kondiční trénink, výběrová TV
PhDr. Martin Pěkný, Ph.D.	2011	atletika, výběrová TV